

Poznań, dnia 30 lipca 2021 r.

Prof. dr hab. Radosław Fiedler
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgra Jakuba Gustawa Gajdy pt.: *Polityka Islamskiej Republiki Iranu wobec Afganistanu w latach 2001-2014*, ss. 335, Łódź 2021, napisanej pod kierunkiem prof. Uł. dr hab. Ryszarda Machnikowskiego (promotor pomocniczy dr Robert Czulda).

I. Temat Pracy

Chciałbym podkreślić na samym początku, że z ogromnym zainteresowaniem przeczytałem rozprawę pracy doktorskiej pana mgra Jakuba Gustawa Gajdy. Problematyka dysertacji dotyczy niezmiernie aktualnego i ważnego zagadnienia odnoszącego się do polityki irańskiej wobec Afganistanu. Należy bardzo pozytywnie ocenić trafność związaną z wyborem obszaru badawczego i zgodzić się z Doktorantem, że w polskich badaniach politologicznych w zakresie nauk o stosunkach międzynarodowych, jak dotąd nie została opublikowana zwarta monografia w tej problematyce. Zatem pan magister Jakub Gustaw Gajda z powodzeniem zdefiniował niszę i jego rozprawa w istotny sposób uzupełnia stan wiedzy w temacie wielowątkowych uwarunkowań wzajemnych relacji irańsko-afgańskich, a co ważniejsze daje równocześnie regionalną i międzynarodową perspektywę, a przede wszystkim oferuje nowe podejście, umożliwiające pogłębioną analizę złożonej sytuacji w Afganistanie.

Doktorant przeprowadził bardzo rzetelną analizę relacji irańsko-afgańskich w różnych płaszczyznach: znaczenia regionalnego i instrumentów polityki zagranicznej Islamskiej Republiki Iranu, uwarunkowań szczególnej sytuacji Afganistanu jako obszaru

rywalizacji międzynarodowej, uwarunkowań geograficznych, historycznego kontekstu od starożytności do współczesności oraz charakterystyki polityki Iranu wobec Afganistanu w latach 2001-2014.

Kolejnym autem rozprawy doktorskiej pana mgra Gajdy jest Jego znajomość języków perskiego oraz dari i paszto, co umożliwiło sięgnięcie do źródeł, które rzadko są wykorzystywane także przez anglojęzycznych autorów.

Analiza dynamiki relacji irańsko-afgańskich po operacji *Enduring Freedom* pozwala zrozumieć główne przyczyny stabilizacji jak i problemy wpływające na destabilizację Afganistanu, a także Autor z powodzeniem sytuuje te szczególne relacje w kontekście polityki regionalnej (Indie, Pakistan) i międzynarodowej uwzględniając aktywność USA w stabilizacji Afganistanu, a także wpływu polityki USA na relacje Iranu z Afganistanem. Autor doskonale orientuje się w omawianej problematyce, a także trafnie wskazuje na z jednej strony związki przyczynowo skutkowe relacji irańsko-afgańskich, a z drugiej słusznie diagnozuje, że politykę Iranu wobec Afganistanu cechuje pragmatyzm i niewiele w niej miejsca na ideologiczne pryncypia.

Podsumowując, należy uznać, że dobór problematyki badawczej jest jak najbardziej uzasadniony i ważny dla zrozumienia istotnego wyzwania związanego polityką regionalną i międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem dynamiki relacji irańsko-afgańskich. Godnym uwagi są kompetencje językowe Autora i sięgnięcie do źródeł pozwalających na pogłębioną analizę źródeł afgańskich i irańskich dających także perspektywę od wewnątrz, co jest niezwykle cenne i stanowi bardzo ważny atut recenzowanej rozprawy doktorskiej.

II. Tezy i metody badawcze

W dysertacji rozważania oparto na paradygmacie realistycznym co jest uzasadnione i dobrze przez Doktoranta uzasadnione. Osią pracy jest kategoria rywalizacji i różne jej typologie. Autor w zasadny sposób zdefiniował kategorię rywalizacji międzynarodowej i obszaru Afganistanu jako przedmiotu tej rywalizacji pomiędzy mocarstwami regionalnymi i aktorem globalnym jak USA. Autor trafnie scharakteryzował, że Afganistan poprzez swoje geopolityczne położenie jak i strukturalną słabość stał się „zakładnikiem” gry mocarstw i ulega wpływom państw

silniejszych jak np. Islamska Republika Iranu. W pracy omówione zostały w wieloaspektowy sposób relacje irańsko-afgańskie w których Iran na różne sposoby wykorzystywał przewagę wywierania nacisków na rząd w Kabulu. Jednym z nich instrumentalne wykorzystywanie kwestii migrantów zarobkowych poprzez organizację przymusowych deportacji. Innym z kolei było utrzymywanie kontaktów z przedstawicielami Ruchu Talibów. Autor trafnie dowodzi, że w paradygmacie realistycznym niewiele miejsca jest na moralność w stosunkach międzynarodowych, w realizmie najważniejsza jest projekcja potęgi i realizacja interesów narodowych poszczególnych państw w tym Iranu, uczestniczących w grze o Afganistan będącym niejako zakładnikiem tej rywalizacji.

Autor sformułował cztery hipotezy badawcze, a w celu ich weryfikacji postawionych zostało osiem pytań badawczych odnoszących się zarówno do implikacji relacji irańsko-afgańskich, lecz także oddziaływania USA na politykę Iranu wobec Afganistanu i na odwrót. Cztery hipotezy badawcze są dość poprawnie sformułowane, dwie z nich wydają się oczywiste – dlatego proponowałabym ich przeformułowanie i zredukowanie do jednej albo dwóch hipotez.

Obszar badawczy pracy ściśle związany jest z nauką o stosunkach międzynarodowych, która jest subdyscypliną wchodzącą w zakres dyscypliny nauk o polityce i administracji. Autor podkreśla, że jego badania mają także charakter interdyscyplinarny ze względu na kompetencje filologiczne a zatem zwrócenie uwagi na istotną rolę czynników kulturowych, językowych, a nawet związanych z dziedzictwem literackim, a mających także znaczenie w polityce irańskiej i afgańskiej i relacjach pomiędzy nimi. Ponadto, spośród metod badawczych w pracy wymieniono analizę systemową oraz historyczno-porównawczą. Na uwagę zasługuje udana próba połączenia ze sobą różnorodnych metod badawczych typowych dla stosunków międzynarodowych, a szczególnie świetny warsztat filologiczno-historyczny. Autorowi udało to trudne przedsięwzięcie zrealizować z powodzeniem i niewątpliwie podnosi to walor poznawczy pracy i zachowania odpowiednich proporcji pomiędzy różnymi dziedzinami nauki, tak by wywód został przeprowadzony w ramach wiodącej dyscypliny nauk o polityce i administracji. Dzięki właściwemu zastosowaniu metody genetycznej oraz kompetencji filologicznych nakreślone zostało nie tylko tło historyczne, ale także

znacznie czynników kulturowych na dynamikę relacji irańsko-afgańskich zarówno w przeszłości jak i współczesny obraz. Co do technik w pracy został wykorzystany wywiad ekspercki i wyjazdy badawcze do Afganistanu i Iranu.

Podsumowując tą część, recenzowana praca spełnia zarówno wymogi merytoryczne jak i metodologiczne. Przeprowadzona analiza wraz z wynikającymi z niej wnioskami, dowodzi umiejętności prowadzenia badań naukowych, także interdyscyplinarnych, co potwierdza wyraźnie sprecyzowane ambicje poznawcze Autora i świadczy o wysokiej klasie warsztacie badawczym Doktoranta.

III. Struktura pracy

Na strukturę pracy składają się cztery problemowe rozdziały wstęp, podsumowanie, bibliografia oraz załącznik z wywiadami eksperckimi. Wprowadzenie do pracy zawiera istotne zagadnienia dla tej części jak: struktura i tematyka pracy, ramy czasowe, cele pracy i problemy badawcze, hipotezy badawcze, metody i techniki badawcze, ramy teoretyczne, stan badań i materiały źródłowe wykorzystane w rozprawie doktorskiej.

W pierwszym rozdziale omówiono pozycję Iranu z wykorzystaniem różnych elementów potrzebnych do analizy potęgi państwa takich jak: potencjał gospodarczy, uwarunkowania geopolityczne, ustrój polityczny, wieloetnicznej strukturze społecznej oraz kluczowych determinantów polityki zagranicznej Iranu. W tej części zbyt obszernie został omówiony irański program atomowy, będący ważnym, lecz pobocznym wątkiem, natomiast należało zwrócić uwagę na potencjał militarny, rolę Korpusu Strażników Rewolucji, a także Sił Kuds jako instrumentu prowadzenia polityki zagranicznej także dyplomatycznej, prowadzonej osobiście do stycznia 2020 r. przez gen. mjr Kassima Sulejmaniego. Autor słusznie zwraca uwagę na specyfikę decyzyjną w prowadzeniu polityki zagranicznej IRI polegającej na tym, że nakreślanie jej głównych celów rolę główną odgrywa najwyższy przywódca, a prezydent jak i minister spraw zagranicznych są jemu ustrojowo podporządkowani, co zostało omówione w pracy s. 74-76. W tej części pracy udało się znakomicie omówić wieloetniczną strukturę społeczną Iranu i wskazania jej wpływu na jego politykę zagraniczną. Biorąc pod uwagę liczne opracowania na temat polityki zagranicznej IRI, nagminnie zagadnienie to jest

pomijane, albo jak już to dość pobieżnie omawiane. Dzięki solidnej analizie uwarunkowań etnicznych, politycznych, gospodarczych czy kulturowych, Autor dochodzi do słusznego wniosku, że polityka zagraniczna Iranu cechuje się pragmatyzmem i jest to najbardziej optymalna strategia wobec Afganistanu.

Rozważania także o geopolitycznych uwarunkowaniach rywalizacji międzynarodowej w Afganistanie zostały zawarte w drugim rozdziale. Scharakteryzowane zostało położenie geograficzne, geopolityka, różnorodność regionów. Niezmiernie ciekawa jest przedmiotowa analiza w temacie głównych aspektów oddziaływania mocarstw w Afganistanie oraz znaczenia tego państwa w optyce innych państw regionu. W jednym z podrozdziałów, Autor odwołuje się do huntingtonowskiej teorii zderzenia cywilizacji (s. 123-125) dowodząc, że choć kulturowe czynniki mają znacznie, to jednak główną osią rywalizacji także pomiędzy państwami muzułmańskimi są ich różne interesy w Afganistanie, potwierdzając prymat geopolityki i paradygmatu realistycznego.

W trzecim rozdziale nakreślono tło historyczne relacji irańsko-afgańskich od starożytności do roku 1979. Mimo określonego w tytule tego rozdziału datą zamykającą historyczną część 1979 r. co jest uzasadnione ze względu na zmianę reżimu politycznego w Iranie z powodu rewolucji oraz interwencji radzieckiej w Afganistanie. Nakreślając tło historyczne jest pewna niekonsekwencja związana z ramami czasowymi, bowiem w podrozdziale 3.3 omówione zostały relacje irańsko-afgańskie do 2001 r., a z kolei podrozdziale 3.3.1 Autor analizuje reakcje Iranu na zdobycie Kabulu przez Ruch Talibów, co miało miejsce w 1996 r.

Najważniejszą częścią pracy – jest rozdział czwarty w którym Autor w niezwykle kompetentny sposób omawia różne kwestie jak m.in. zaangażowanie Iranu w proces odbudowy Afganistanu, przemyt i handel ludźmi, spory o zasoby wodne rzek granicznych: Helmand i Harirud, przeciwdziałanie przez Iran przemytowi narkotyków z Afganistanu i wiele innych aspektów wielowątkowych relacji irańsko-afgańskich. Wydaje się uzasadnione zatytułowanie osobnych podrozdziałów „Afganistan w polityce prezydenta Ahmedineżada oraz Hassana Rouhaniego by jednak zachować tego typu ciągłość powinien być dodatkowy podrozdział o polityce wobec Afganistanu w okresie prezydentury Mohammada Chatamiego. Ponadto należy rozważyć wariant

problemowo-chronologiczny ułożenia podrozdziałów w tej części pracy – co może być zabiegiem edytorskim, ale porządkującym pewnego rodzaju wielowątkowość i niekiedy niespójność wynikająca z takiego a nie innego ułożenia problematyki tej części.

Mimo drobnych niedociągnięć, należy z całą mocą podkreślić, że struktura pracy jest uzasadniona i zgodna z przyjętym w pracy polem badawczym. Autor starannie przemyślał dobór zagadnień i świetnie orientuje się od kwestii kulturowych, językowcy po handlowe czy problemu uchodźców i migrantów zarobkowych. Warto poddać pod rozwagę pewną modyfikację rozdziału trzeciego związana niekonsekwencją ram czasowych, a przede wszystkim w rozdziale czwartym uporządkowania arcyważnych zagadnień, tak by czytelnik nie musiał przeskakiwać z wątku na wątek. Na szczególne uznanie zasługuje pogłębiona charakterystyka uwarunkowań historycznych, kulturowych oraz geograficznych mających istotne znaczenie dla relacji pomiędzy Iranem a Afganistanem, a także przekonująca analiza rywalizacji państw w Afganistanie

IV. Bibliografia

Rozważania w dysertacji oparte zostały na solidnej bazie źródłowej, na którą składają się: publikacje książkowe (s. 289-294), analizy i opracowanie dostępne online (s. 294-300), artykuły naukowe, rozdziały i inne publikacje drukiem (s. 300-305), materiały prasowe w j. polskim i j. angielskim (s. 305-313) oraz materiały prasowe w językach: dari, perskim, paszto i tadżyckim (s. 313-323). Licząca 34 strony bibliografia, świadczy o skutecznych staraniach Autora by sięgnąć do wielu różnych źródeł także w językach analizowanych w pracy państw. W pracy nie popełniono typowego błędu Autorów zajmujących się Bliskim Wschodem, bazujących głównie na dorobku zagranicznych badaczy. Doktorant dokonał rzetelnej kwerendy i świetnie zorientowany jest w dorobku polskich badaczy zajmujących się problematyką Bliskiego i Środkowego Wschodu, a w szczególności polityką Iranu. O Afganistanie w stosunkach międzynarodowych, szczególnie badaniach politologicznych w Polsce, są opublikowane jedynie analizy, artykuły, a nie zwarte monografie. Recenzowana praca doktorska wypełnia tę lukę. Na szczególną uwagę sięgnięcie przez Autora do materiałów opublikowanych w językach perskim, paszto i tadżyckim.

V. Ważniejsze uwagi szczegółowe

1. Autor precyzyjnie definiuje pojęcia, które następnie wykorzystuje do opisu i analizy zaprezentowanej problematyki badawczej. Kategorie „rywalizacja międzynarodowa”, „geopolityka”, „obszar wpływu”, „kulturowe uwarunkowania bilateralnych relacji” – umiejscowienie i systematyzacja tych kategorii ujętych w paradygmacie realistycznym stanowi wkład do nauki o stosunkach międzynarodowych.
2. Struktura pracy jest uzasadniona. Wybór problematyki jest trafny i zgodny z przyjętą koncepcją dysertacji. Autor nie uległ pokusie nadmiernego rozwijania pobocznych wątków. Jednym z nadmiernie rozwijanych wątków dotyczy irańskiego programu atomowego. W tym kontekście ważniejsze wydają się skutki nałożonych sankcji i ich wpływ na ograniczenie kontaktów gospodarczych, handlowych i inwestycyjnych pomiędzy Iranem a Afganistanem. Jak najbardziej uzasadniona jest przedmiotowa analiza różnych płaszczyzn relacji irańsko-afgańskich nie tylko ograniczona do dyplomacji, ale przede wszystkim, Autor z powodzeniem ukazuje dynamikę tych stosunków z różnych perspektyw: kulturowej, językowej, mniejszości etnicznych, uchodźców i migrantów zarobkowych, wymiarów bezpieczeństwa także wodnego, przemytu narkotyków, politycznych, ekonomicznych czy handlowych.
3. Dobór metod i technik badawczych jest uzasadniony, świadczy o wysokiej klasy warsztacie badawczym. Mimo, że głównym obszarem badań stanowi problematyka stosunków międzynarodowych, Autor sprawnie, mając kompetencje filologiczne prowadził także badania interdyscyplinarne, których główną osią jednak pozostawała analiza politologiczna. Dowodzi to świadomości badawczej, metodologicznej oraz teoriopoznawczej i umiejętnego poruszanie się pomiędzy różnymi dziedzinami nauki.
4. Wartość dysertacji podnosi to, że analiza danego procesu bądź zjawiska opatrzona została przez Autora ocenami i wnioskami. W warstwie faktograficznej nie pominięto istotnych dla tematu problemów. W dbałości o rzetelność, Autor odwołuje się do dorobku różnych badaczy zarówno krajowych jak i zagranicznych, a także publicystów i badaczy w j. perskim, paszto i tadżyckim. Podchodzi krytycznie do źródeł i potwierdza ustalenia badawcze w oparciu o różne materiały źródłowe. W solidnym zestawieniu

bibliograficznym nie pominięto ważnego dorobku polskich badaczy zajmujących się problematyką Iranu i Afganistanu w kontekście polityki wewnętrznej i międzynarodowej.

5. Wiele spostrzeżeń i ocen Autora należy uznać za trafne. Przede wszystkim interesujące jest studium i zaprezentowana ocena skuteczności irańskiego oddziaływania różny obszarów na Afganistan. Niezmiernie ciekawa jest analiza dotycząca złożoności zawieranych sojuszy afgańskich przez Iran. Autor słusznie dowodzi, że zbyt duża aktywność Iranu implikowała nawet antyirańską reakcją, także pośród niektórych wspieranych przez Teheran ugrupowań, nie mówiąc o obawach Pakistanu i Królestwa Arabii Saudyjskiej usiłujących zmniejszyć irańskie wpływy w Afganistanie. W pracy podkreślono, że bez współpracy regionalnej w kwestii stabilizacji Afganistanu, pojedynczo działający aktorzy nie są w stanie sprostać temu zadaniu, a rywalizacja pomiędzy nimi pogłębia tylko jego niestabilność.

6. Rozważania poszczególnych rozdziałów nie zostały opatrzone mapami, tabelami, schematami. Na początku pracy zawarto uwagi o transkrypcji języka perskiego (farsi) oraz języka dari i języka paszto w wersji uproszczonej. W zestawieniu nie ma wykazu skrótów.

7. Język pracy jest na ogół zrozumiały, pod względem edytorskim rozprawa jest dość starannie przygotowana. W pracy można natknąć się jednak na drobne uchybienia edytorskie np. s. 161 „(..)we wschodnich rubieżach zarządzanych (...)”. Niekonsekwencja w nazwie regionu Azja Centralna s. 96 i Azja Środkowa s. 97, a także omyłkowo podane daty: s. 283 włączenie Iranu przez G. W. Busha do „osi zła” było to w 2002 r., a nie jak podano pracy w 2003 r. Warto podkreślić, że datę prawidłową wpisano 2002 r. na s. 228. S. 275 błędnie podana data podpisania przez Iran umowy JCPOA z grupą P5+1 w 2016 r. – powinno być w 2015 r. Ta lista usterek jest nieco dłuższa, jednak nie obniżają wysokiej oceny zawartości merytorycznej dysertacji.

8. Jest kilka wątków, które powinny zostać rozwinięte w pracy np. s. 169 „Paradoksalnie łatwiej islam przyjmować mieli mieszkający na ziemiach imperium perskiego Żydzi i chrześcijanie którym łatwiej było zaakceptować islamskie credo (...)”. Autor powinien podać bardziej szczegółowe dane – jaki procent ludności i jak wyglądało to na przestrzeni wieków z konwersjami na islam. Ważniejszymi wątkami wymagającymi dodatkowych uzupełnień jest kwestia sankcji i wpływu na aktywność Iranu w

Afganistanie, a także roli dowódcy Sił Kuds Kassima Sulejmaniego w prowadzeniu polityki wobec Afganistanu. Czym się charakteryzowała czy była zauważalna i miała znaczenie? Ponadto niewiele miejsca poświęcono polityce chińskiej, w szczególności *Belt and Road Initiative*, a mianowicie jaka rola przypadła Iranowi i Afganistanowi oraz jakie inicjatywy i propozycje złożyła strona chińska. Także brakuje odniesienia do polityki Federacji Rosyjskiej, a przede wszystkim uwzględnienia perspektywy współpracy irańsko-rosyjskiej, która szczególnie została uwidoczniła po Arabskiej Wiosnie w ich zaangażowaniu w konflikt syryjski i wskazania czy taka współpraca, choćby częściowa występuje także w odniesieniu do Afganistanu. W rozdziale czwartym brakuje wg pewnego schematu przyjętego przez Autora podrozdziału odnoszącego się do polityki wobec Afganistanu przez prezydenta Muhammada Chatamiego.

9. Autor powinien przemyśleć ramy czasowe – zaproponowane w pracy lata 2001-2014 są uzasadnione, gdyby nie przekroczenie ich w wielu miejscach pracy – nawet do roku 2020. Przykładów takich niekonsekwencji związanych z przyjętymi w pracy cezurami jest wiele, jednym z przykładów: s. 239 „Groźby deportacji Afgańczyków pojawiły się jednak ponownie w 2019 r., niejako w odpowiedzi na jednostronne wyjście z rzeczowej umowy prezydenta D. Trumpa”. W pracy kilkakrotnie odnoszono się do porozumienia nuklearnego z Iranem (JCPOA), które miało miejsce w lipcu 2015 r., a nawet obejmuje wyjście z niej w 2018 r. przez prezydenta D. Trumpa, Autor przynajmniej dwukrotnie o tym wspomina w pracy, co oczywiście jest istotnym wydarzeniem, ale zważywszy na cezurę końcową nie powinno być przedmiotem analizy rozprawy, jedynie jak już to rozważań w zakończeniu. Przygotowując dysertację do publikacji warto rozważyć przesunięcie daty końcowej przedmiotowej analizy – zadeklarowanej przez administrację J. Bidena daty 11 września 2021 r. jako zakończenia misji wojskowej w Afganistanie i wycofania sił amerykańskich i międzynarodowych z tego państwa, szczególnie iż Doktorantowi przyjęte daty uwierają, co jest zrozumiałe ze względu na dynamikę wzajemnych relacji pomiędzy Iranem a Afganistanem i nie powinno stanowić problemu analiza obejmująca lata 2001-2021.

10. Pod względem merytorycznym jak i metodologicznym praca została dobrze przygotowana. Jak najbardziej jest uzasadniony wybór tematu, który wciąż w polskiej

literaturze przedmiotu nie został tak wnikliwie przeanalizowany i rozprawa wypełnia tę lukę. Rozważania teoretyczne oraz wykorzystane metody jak i techniki badawcze dowodzą rozwiniętego warsztatu badawczego.

VI. Konkluzje

Wnioski sformułowane przez Doktoranta są bardzo solidnie udokumentowane. Świadczy to o dojrzałości badawczej Autora. Wykazał się nie tylko umiejętnością stosowania metod i technik, ale zaproponował ciekawe podejście metodologiczne do badań nad zagadnieniem dynamiką relacji bilateralnych irańsko-afgańskich. Autorowi udało się z powodzeniem zrealizować zamierzenie badawcze pokazać złożoność sytuacji w Afganistanie w kontekście polityki Iranu.

Praca została przygotowana dość starannie pod względem edytorskim. Treść dysertacji świadczy pozytywnie o erudycji i znajomości faktografii jak i różnych uwarunkowań od kulturowych, historycznych, politycznych po ekonomiczne i handlowe mających wpływ na dwustronne relacje pomiędzy Iranem a Afganistanem.

Zaprezentowane rozważania oraz sformułowane wnioski i oceny przedstawiono w sposób logiczny i zrozumiały. Konstrukcja pracy, treść poszczególnych rozdziałów, rozbudowany wstęp jak i wnioski zaprezentowane w zakończeniu świadczą dobrze o przygotowaniu merytorycznym Autora dysertacji.

Stwierdzam jednoznacznie, że oceniana rozprawa jest ważna poznawczo i stanowi oryginalne rozwiązanie problemu badawczego. Dysertacja jest potwierdzeniem rozwoju naukowego Doktoranta oraz stanowi wkład do nauki o stosunkach międzynarodowych. Autor rozprawy bada ten problem wykorzystując instrumentarium badawcze przynależne do nauk o polityce i administracji.

Z pełnym przekonaniem uważam, że recenzowana rozprawa spełnia wymogi określone w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478). Wnoszę o przyjęcie dysertacji i dopuszczenie Pana mgra Jakuba Gustawa Gajdę do kolejnego etapu w przewodzie doktorskim.

